

Jacek Pradela

Imię i nazwisko osoby ubiegającej się o nadanie stopnia

Tytuł rozprawy doktorskiej: University teachers as English Medium Instruction (EMI) practitioners

STRESZCZENIE

Niniejsza rozprawa doktorska analizuje zjawisko English Medium Instruction (EMI) w szkolnictwie wyższym, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu polskich uczelni oraz wykładowców prowadzących zajęcia kierunkowe w języku angielskim bez formalnego przygotowania do nauczania języka. Badanie osadzone jest w kontekście postępującej internacjonalizacji szkolnictwa wyższego oraz rosnącego zapotrzebowania na kształcenie za pośrednictwem języka angielskiego, co generuje nowe wyzwania o charakterze językowym, metodycznym i instytucjonalnym dla kadry akademickiej.

Głównym celem pracy jest scharakteryzowanie EMI jako zjawiska edukacyjnego, identyfikacja kluczowych trudności napotykanych przez wykładowców prowadzących zajęcia w tym modelu oraz zbadanie uwarunkowań językowych, pedagogicznych i organizacyjnych wpływających na realizację treści dydaktycznych w języku angielskim na poziomie akademickim. Szczególną uwagę poświęcono takim zagadnieniom, jak kompetencje językowe wykładowców, ograniczone przygotowanie metodyczne, niewystarczające zasoby specjalistyczne oraz potrzeba silniejszego wsparcia instytucjonalnego.

Część empiryczna rozprawy opiera się na badaniu pilotażowym oraz badaniu właściwym przeprowadzonym wśród praktyków EMI oraz studentów uczestniczących w zajęciach prowadzonych w modelu EMI. Badanie empiryczne przeprowadzono z udziałem 108 wykładowców oraz 92 studentów reprezentujących 9 polskich uczelni wyższych. W badaniach zastosowano podejście mieszane (mixed methods), obejmujące ankiety internetowe, wywiady częściowo ustrukturyzowane (półstandaryzowane) oraz obserwacje zajęć dydaktycznych. Badanie pilotażowe posłużyło identyfikacji potencjalnych problemów badawczych, udoskonaleniu narzędzi badawczych oraz sformułowaniu wstępnych założeń,

natomiast badanie właściwe dostarczyło pogłębionych informacji na temat doświadczeń, potrzeb i wyzwań uczestników procesu nauczania i uczenia się w modelu EMI.

Rozprawa składa się z siedmiu rozdziałów. W rozdziałach wprowadzających przedstawiono podstawy teoretyczne, w tym rozwój nauczania języków obcych, globalny wzrost znaczenia języka angielskiego oraz rolę English for Specific Purposes (ESP) i English for Academic Purposes (EAP) w szkolnictwie wyższym. Kolejne rozdziały koncentrują się na EMI, roli nauczyciela akademickiego jako praktyka EMI, badaniu pilotażowym oraz wynikach badania właściwego. W ostatnim rozdziale przedstawiono implikacje dla przyszłej praktyki i badań.

Wyniki badania wykazały, że skuteczna realizacja EMI w polskim szkolnictwie wyższym zależy nie tylko od znajomości języka angielskiego przez nauczycieli akademickich, lecz także od trwałego wsparcia instytucjonalnego, ukierunkowanego rozwijania kompetencji w zakresie komunikacji ustnej, pedagogiki wrażliwej na kontekst oraz praktyk oceniania dostosowanych do form prowadzenia zajęć. Niniejsza rozprawa doktorska wnosi pogłębiony, empirycznie ugruntowany obraz EMI na polskich uczelniach, łącząc dane z kwestionariuszy dla nauczycieli, wywiadów, perspektyw studentów oraz obserwacji zajęć, aby ukazać, w jaki sposób język, pedagogika i warunki instytucjonalne współdziałają w praktyce. Tym samym wypełnia istotną lukę badawczą w obszarze EMI, wykraczając poza uogólnienia oparte na poziomie polityki edukacyjnej i deklaracjach respondentów, by ukazać słabo dotąd zbadane realia wdrażania EMI w polskich kontekstach technicznych i dyscyplinarnych. Całość pracy podkreśla potrzebę systemowego wsparcia językowego, metodycznego i instytucjonalnego dla wykładowców prowadzących zajęcia w języku angielskim.

Słowa kluczowe: EMI, szkolnictwo wyższe, internacjonalizacja, kompetencje wykładowców, wsparcie instytucjonalne

